

lui: „Sămânța lui Hanaan și nu a lui Iuda, frumseațele te-au înșelat pre tine și pofta au răzvlătit inima ta.

57. Așea făceați featorii lui Israil, care, temându-să, să împreuna cu voi; ci nu au suferit fata lui Iuda fărădelegea voastră.

58. Acum, dară, spune-mi supt ce copaci i-ați văzut pre ei împreunându-să intră sine?” Iară el au zis: „Supt prin”.

59. Și i-au zis Daniil lui: „Drept ai mințit și tu asupra capului tău.

60. Că așteaptă îngerul lui Dumnezeu, având sabie, să te taie în doao, ca să vă piliarză de tot pre voi”.

61. Și au strigat toată adunarea cu glas

ȘI A LUI VIL

mare și bine au cuvântat pre Dumnezeu, Cel ce măntuiaște pre cei ce nădăjduiesc întru El.

62. Și s-au sculat asupra celor doi bătrâni, că i-au arătat pre ei Daniil, din gura lor, că au mărturisit minciuni.* Și le-au făcut lor după Leagea lui Moisi, precum cu vicleșug au fost gândit să facă deaproapelui său. Și i-au omorât pre ei și au scăpat sângele cel nevinovat în zioa aceaea.

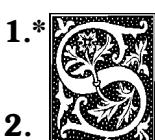
*2 Leage
19, 18

63. Iară Helchia și muiarea lui au lăudat pre Dumnezeu, pentru Susana, fata lor, împreună cu Ioachim, bărbatul ei, și cu toate rudeniile ei, pentru că nu s-au aflat întru ea lucru urât.

64. Și Daniil s-au făcut mare înaintea norodului din zioa aceaea și înainte.

ISTORIA OMORÂREI BĂLAORULUI ȘI A SFÂRMĂRII LUI VIL, DESPĂRȚITĂ DE LA SFÂRȘITUL CĂRȚII LUI DANIIL

Slujba idolilor. Înșelăciunea preoților, descoperirea înșelăciunii. Moartea bălaorului și sfârmarea lui Vil. Daniil să aruncă în groapa leilor și să măntuiască

i împăratul Astiag s-au adaos la părinții săi și au luat Chir Persul împărația lui.

2. Și au viețuit Daniil împreună cu împăratul acesta și au întrecut cu mărirea pre toți priiatinii lui.

3. Și era un idol la vaviloneani, căruia era numele Vil, și să cheltuia la el în toată zioa faină de grâu artave doaosprăzeace și o patruzeci și veadre de vin sease.

4. Și împăratul cinstea pre el și mergea în toate zilele de să închinea lui; iară Daniil să închinea Dumnezeului său.

5. Și au zis împăratul: „Pentru ce [nu] i te închini lui Vil?”

6. Iară el au zis: „Pentru că nu crez în idoli făcuți de mâini, ci în Dumnezeu cel Viu, Carele au făcut ceriul și pământul și are stăpânie peste tot trupul”.

7. Și i-au zis împăratul: „Dară nu ti se pare tîe Vil a fi Dumnezeu viu? Nu vezi câte mânâncă și bea în toate zilele?”

8. Și au zis Daniil, râzind: „Nu te înșela, împărate, acesta easte dinlăuntru lut și din afară aramă, și nu mânăcă, nici bea niciodată”.

9. Și măniindu-să împăratul, au chemat preoții lui și au zis lor: „De nu-mi veți spune cine e cel ce mânăcă cheltuiala aceasta, veți muri!

10. Iară de-mi veți arăta că Vil mânăcă aceastea, Daniil va muri, pentru că au hulit pre Vil”.

11. Și au zis Daniil împăratului: „Fie după cuvântul tău”.

12. Și era preoții lui Vil șeaptezeci, afară de muieri și de prunci.

13. Și au venit împăratul cu Daniil în casa lui Vil.

14. Și au zis preoții lui Vil: „Iată, noi ieşim afară, iară tu, împărate, pune bucatele și vinul și închide ușa și o pecetluiaște

cu inelul tău.

15. Și dimineată, când vei veni, de nu vei afla toate mâncate de Vil, să murim noi sau Daniil, cel ce au mințit asupra noastră”.

16. Iară ei nu băga samă, pentru că făcusă pre supt masă întrare ascunsă și printr-aceaea întra totdeauna și mâncă acealea.

17. Și au fost după ce au ieșit ei, și împăratul au pus bucatele lui Vil, au poruncit Daniil slugilor sale și adusără cenușe și au așternut toată besearica înaintea împăratului singur.

18. Și, ieșind, au închis ușa și o au pecetluit cu inelul împăratului și s-au dus.

19. Iară preoții au venit noaptea, după obiceaiul lor, și muierile lor și pruncii lor, și mâncără toate și beură.

20. Și au mânecat dimineată împăratul și Daniil împreună cu el.

21. Și au zis împăratul: „Întregi sănt pecețile, Daniile?” Iară el au zis: „Întregi, împărate”.

22. Și au fost cât au deșchis porțile, uitându-să pre masă, împăratul au strigat cu glas mare: „Mare ești Vil și nu easte la tine nici un vicleșug”.

23. Și au râs Daniil și au oprit pre împăratul ca să nu între înlăuntru, și au zis: „Vezi fața pământului și cunoaște a cui sănt urmele aceaste”.

24. Și au zis împăratul: „Văz că sănt urme de bărbați și de muieri și de prunci”.

25. Și măniindu-să împăratul, atunci au prins pre preoți și pre muieri și pre fiili lor, și i-au arătat lui ușile ceale ascunse, prin care intră și mâncă ceale de pre masă.

26. Și i-au omorât pre ei împăratul și pre Vil l-au dat lui Daniil, și l-au stricat pre el și besearica lui.

27. Și era un bălaur mare într-un loc

și-l cinstea pre el vaviloneanii.

28. **Și au zis împăratul cătră Daniil:** „Au, doară, vei zice că și acesta easte de aramă?

29. **Acesta e viu și mâncă și bea, nu vei putea zice că acesta nu easte dumnezeu viu, deci închină-te lui.**

30. **Și au zis Daniil:** „Domnului Dumnezeului meu mă voiu închîna, că Acela easte Dumnezeu viu, iară tu, împărate, dă-mi slobozenie și voiu omorî bălaurul fără de sabie și fără de toiac”.

31. **Și au zis împăratul:** „Dau-l tîie”. **Și au luat Daniil răsină și său și peri și le-au fierit într-un loc și au făcut cocoloș și le-au aruncat în gura bălaurului și au plesnit bălaurul.**

32. **Și au zis:** „Iată, închinăciunile voastre”.

33. **Și au fost deaca au auzit vaviloneanii, s-au măhnit foarte și s-au pornit asupra împăratului.**

34. **Și au zis:** „Jidov s-au făcut împăratul! Pre Vil au stricat, și pre bălaur au omorât, și pre preoți i-au tăiat”.

35. **Și, venind la împăratul, au zis:** „Dă-ne noao pre Daniil.

36. **Iară de nu, te vom ucide pre tine și casa ta.**

37. **Și, văzind împăratul că să pornisă asupra lui foarte și silit fiind, au dat lor pre Daniil.**

38. **Iară ei l-au aruncat în groapa leilor și au fost acolo șease zile.**

39. **Și era în groapă șapte lei și le da lor**

pre zi doao trupuri și doao oi; iară atunci nu le-au dat lor, ca să mânce pre Daniil.

40. **Și era atunci Avacum proroc în țara jidovească și acela fierseasă fiertură și au dimicat pâine în scafă și mergea la câmp să ducă secerătorilor.**

41. **Și au zis îngerul Domnului cătră Avacum:** „Du prânzul care-l ai în Vavilon, lui Daniil, în groapa leilor”.

42. **Și au zis Avacum:** „Doamne, Vavilonul nu l-am văzut și groapa nu o știu unde easte”.

43.* **Și l-au luat îngerul Domnului pre el de creaștetul lui și-l ținea de părul capului lui și l-au pus în Vavilon, deasupra groapei, intru răpegiunea duhului său.** *lezec. 8, 3

44. **Și au strigat Avacum, zicând:** „Daniile, Daniile, ia prânzul care l-au trimis tîie Dumnezeu”.

45. **Și au zis Daniil:** „Că Ț-ai adus aminte de mine, Dumnezeule, și n-ai părăsit pre cei ce Te caută și Te iubesc pre Tine”.

46. **Și s-au sculat Daniil și au mâncat;** iară îngerul Domnului îndată au pus pre Avacum la locul său.

47. **Iară împăratul au venit a șeaptea zi să plângă pre Daniil, și au venit la groapă și s-au uitat înlăuntru și, iată, Daniil sedea.**

48. **Și au strigat împăratul cu glas mare și au zis:** „Mare ești, Doamne Dumnezeul lui Daniil, și nu easte altul afară de Tine”.

49. **Și l-au scos pre el.**

50. **Iară pre cei ce era pricina piiarderii lui i-au aruncat în groapă și i-au mâncat înaintea lui.**

CARTEA ÎNTĂIU A MACAVEILOR

Cuvânt înainte

Cartea aceasta cuprinde istoria a patruzeci de ani, care nu de la moartea lui Alexandru, ci de la împărații seleuchideanilor să numără, cu doisprezece ani mai târziu, din Eusevie, Cartea 8, a Arătării evanghelicești. Încă și aceasta foarte părut lucru easte, cum că scriitorii cărților acestora mai cu un an să osibesc întru numărarea anilor, ori pentru pricina mai sus adusă, ori pentru osibile incepaturi ale anului, de vreame ce alții de la martie, ca jidovii, alții de la septembrie, ca antioheanii, începea anii.

Iară, fiindcă rândul lucrurilor, care după care s-au făcut, nu să ține, și mutarea capetelor oarece întunecare aduc. Mai toată istoria, carea întru amândoao cărțile să cuprinde, easte cea de pre vremile lui Antioh Epifan și a lui Eupator și a lui Dimitrie. Antioh Epifan au început a împărați în anul împărației grecilor, 137. Doao războaie asupra Egiptului au făcut. Cel dintâi în anul 143, despre care în Cartea 2, cap 4; al doilea, în anul 145, despre care întru aceaeași carte, cap 5. Într-același an au prădat besearica Ierusalimului și Matatia, cel mai întâi povățitoriu al jidovilor au apărat legile părintești, din Cartea 1 a Macav., cap 2, în anul 146, Iuda Macaveiu face războiu asupra lui Antioh. Macavei s-au numit, cum mai toți voiesc, pentru că pre steaguri au scris jidoveaște, din Cântarea lui Moisi, ieșire 15, 11, aceaste cuvinte: „Cine easte aseamenea Ție întru dumnezei, Doamne?” Slovele jidovești ceale din